

PROIECT DIDACTIC

Profesor propunător: Ianculescu Cristina Andreea
Liceul „Atanasie Marienescu” Lipova, jud. Arad

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a V-a

Subiectul lecției: TEXTUL NARATIV NONLITERAR

Tipul lecției: consolidare și sistematizare a cunoștințelor

Competențe generale:

1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral
2. Receptarea textului scris de diverse tipuri
4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea temei, a unor informații esențiale și de detaliu, a intențiilor de comunicare explicite și/sau a comportamentelor care exprimă emoții din texte narative, monologate sau dialogate
- 2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale
- 2.2. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse
- 2.5. Observarea comportamentelor și a atitudinilor de lectură, identificând aspectele care necesită îmbunătățire
- 4.2. Aplicarea achizițiilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă a intențiilor comunicative.

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

O₁: să identifice diferite tipuri de texte nonliterare;

O₂: să formuleze predicții, pornind de la titlul unui text;

O₃: să citească fluent și expresiv textul-suport;

O₄: să construiască întrebări creative care vizează textul citit, dovedind înțelegerea acestuia;

O₅: să realizeze harta textului narativ nonliterar, prin identificarea elementelor de bază: *acțiune, participanți, timp, spațiu*;

O₆: să sesizeze asemănări și deosebiri între textul narativ nonliterar și textul narativ literar.

STRATEGIA DIDACTICĂ

Metode și procedee: conversația, expunerea, explicația, lectura predictivă, Copacul ideilor, lectura în lanț, Explozia stelară, învățarea prin cooperare, harta textului, Diagrama Venn.

Mijloace și materiale didactice: fișe de lucru, imagini, tablă, caiete, manual, videoproiector, laptop, steluțe colorate.

Forme de organizare: activitate frontală, individuală, în grupe.

Evaluare: formativă, orală, făcută de profesor prin observarea sistematică și analiza răspunsurilor.

DEMERSUL DIDACTIC

1. PRELECTURA (10 minute)

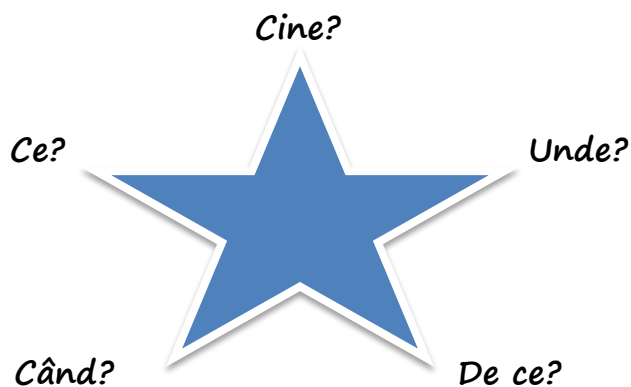
- Profesorul le prezintă elevilor diferite tipuri de texte nonliterare (*știri, anunțuri, reclame, articole de ziar, mersul trenurilor, etichete* etc.). Prin întrebări ghidate, elevii identifică faptul că textele prezentate sunt nonliterare, întrucât fac referire la aspecte din realitate și au scopul de a informa sau de a convinge.

- Profesorul formulează următoarea sarcină de lucru: Să presupunem că într-un ziar ai găsit un text cu titlul ***Copiii sunt așteptați la aniversarea ursului Baloo, în stațiunea Straja***. Scrie în două, trei enunțuri despre ce crezi că este vorba în textul respectiv.
- Elevii citesc predicțiile formulate. Răspunsurile elevilor vor fi lipite pe o planșă, realizându-se ***Copacul ideilor***.

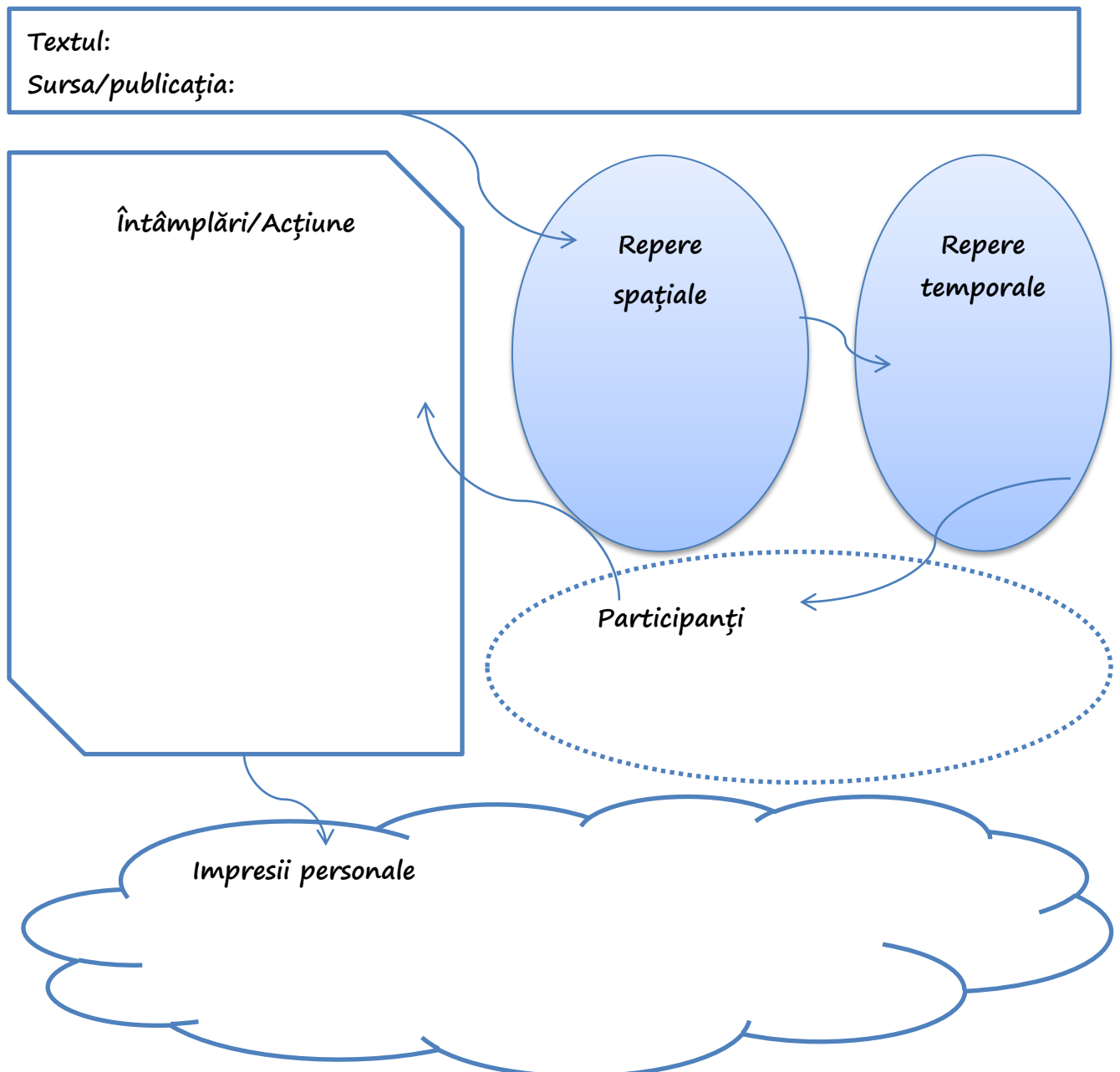
2. LECTURA (30 de minute)

- Pentru a verifica dacă predicțiile formulate sunt corecte, profesorul stimulează atenția elevilor în timpul lecturii textului-suport ***Copiii sunt așteptați la aniversarea ursului Baloo, în stațiunea Straja***.
- Rolul profesorului este de a-i orienta pe elevi prin întrebări și sarcini de lucru spre o receptare aprofundată a textului. După lectura textului-suport, profesorul împarte elevii în cinci grupe și propune următoarea activitate: Formulați cât mai multe întrebări creative, pornind de la textul-suport.

- Pe parcursul activității, profesorul oferă sprijin și explicații suplimentare, dacă e cazul. Reprezentantul fiecărei echipe citește întrebările formulate, numind colegii care trebuie să răspundă.

- Profesorul ghidează elevii, prin întrebări, în vederea descoperirii trăsăturilor textului narativ nonliterar:
 - ✓ *Textul narativ nonliterar prezintă o succesiune de întâmplări reale, petrecute într-o ordine logică și temporală.*
 - ✓ *La acțiune participă persoane reale (**participanți**).*
 - ✓ *Reperele spațio-temporale sunt reale și exacte.*
- Împreună cu elevii, profesorul va defini textul narativ nonliterar și va insista pe diferența dintre **personaj** (ființă imaginară/„ființă de hârtie” care participă la acțiunea dintr-un text narativ literar) și **participant** (ființă reală care participă la acțiunea dintr-un text narativ nonliterar).
- Elevii completează harta textului narativ nonliterar, prin identificarea elementelor de bază: **acțiune, participanți, timp și spațiu.**

3. POSTLECTURA (10 minute)

- Elevii sunt solicitați să prezinte asemănările și deosebirile dintre textul narativ nonliterar studiat și fragmentul extras din *Cartea junglei* de Rudyard Kipling, prin completarea diagramei Venn.

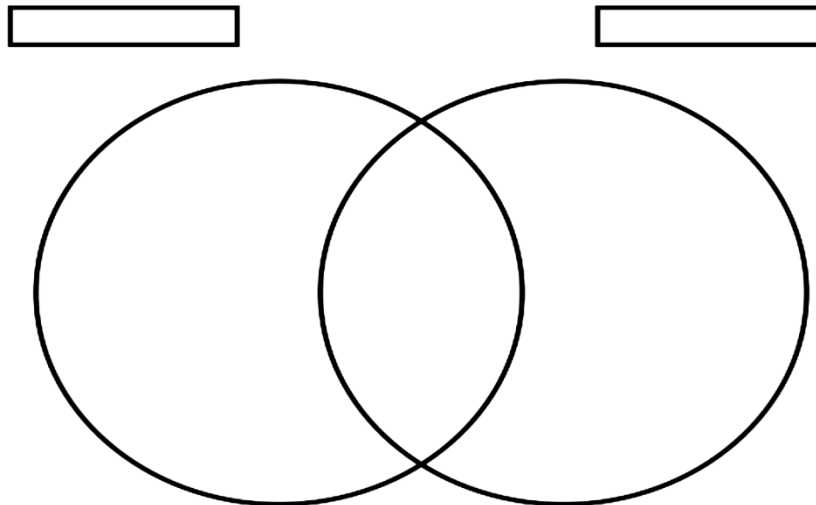
Legea junglei însă spune foarte limpede că atunci când se naște gălceavă din cauză că un străin își cere intrarea în haitic, doi membri care nu pot fi nici mama, nici tatăl străinului, trebuie să pună o vorbă bună despre el.

— Cine pune o vorbă bună pentru el? Care dintre cei care fac parte din poporul liber vrea să pună o vorbă bună pentru el? [...]

Dar atunci se ridică Baloo, singura fiară care nu făcea parte din haitic [...], ursul cafeniu și somnoros care-i învăța pe toți puii fiarelor ce este legea junglei. El era ascultat pentru că nu se hrănea decât cu nuci, cu rădăcini și cu miere, de aceea se propti pe picioarele dinapoi și mârâi surd:

— Copilul... copilul de pripas, murmură el. Acesta nu poate face nimănui niciun rău, prin urmare eu pun vorbă bună pentru el. Nu am darul cuvântului, dar vă spun adevărul. Luați-l și pe el în haitic, împreună cu ceilalți, ca să poată alerga și el cu noi când plecăm la vânat. Mă însărcinez eu să-l învăț tot ceea ce trebuie să știe.

(Rudyard Kipling, *Cartea junglei*)

TEXT-SUPPORT

Turiștii de toate vârstele sunt așteptați sâmbătă în stațiunea Straja, din Valea Jiului, la aniversarea ursului Baloo, momentul fiind precedat de un concurs de schi deschis copiilor între 3 și 15 ani, a declarat vineri, pentru AGERPRES, cabanierul Emil Părău, organizatorul celor două acțiuni.

Mascota vie a stațiunii Straja, ursul Baloo, împlinește 17 ani în luna februarie, iar evenimentul este marcat cu tortul preferat al acestuia, plin de fructe și miere de albine.

„Știm că Baloo are un fel preferat de mâncare. Acesta este tortul cu fructe și miere și, de aceea, pentru aniversarea sa, am pregătit ceea ce-i place mai mult. Sărbătoarea lui Baloo va fi marcată și de concursuri de schi pentru toți copiii, iar participanții vor fi premiați”, a spus Emil Părău.

Cupa Baloo la schi va avea loc sâmbătă, pe pârția Sfântu Gheorghe, înscrierile fiind programate între orele 9-11, după care se va desfășura concursul. Cei mici vor fi invitați apoi la aniversarea lui Baloo și la festivitatea de premiere.

În ceea ce privește practicarea sporturilor de iarnă, toate părțile din Straja sunt bune pentru schi, iar stratul de zăpadă naturală și artificială de pe acestea măsoară, în medie, o jumătate de metru.

Povestea lui Baloo începe în anul 2000, când puiul de urs a fost găsit inconștient în pădure de un angajat al Ocolului Silvic Petroșani. Extrem de slăbit, puiul de câteva săptămâni a fost dus de pădurar la spitalul din Petroșani, unde a fost salvat după ce i-au fost administrate perfuzii cu medicamente.

*Inspirați de simpaticul urs din **Cartea Junglei**, oamenii l-au botezat Baloo, iar câteva săptămâni a fost îngrijit de o secretară de la Ocolul Silvic Petroșani. Apoi a fost dus de cabanierul Emil Părău în stațiunea Straja.*

Timp de doi ani, ursul Baloo putea fi văzut umblând liber prin stațiune, după care a fost mutat într-un Țarc special construit pentru el în apropierea cabanei Montana.

Cu o suprafață de 1.200 de metri pătrați, spațiul lui Baloo este amenajat astfel încât ursul să aibă asigurate toate condițiile pentru o viață liniștită. Primește hrană și are la dispoziție un bârlog generos, dar și un bazin cu apă, unde se poate răcori pe timpul verii.

Obişnuit cu omul de la primele săptămâni de viață, Baloo este foarte blând, poate și pentru faptul că a fost hrănit tot timpul cu mâncare gătită și nu a primit niciodată carne crudă. Preferatele lui Baloo rămân merele, afinele, laptele și zmeura.

În ciuda frigului din această iarnă, Baloo a hibernat doar două zile, după care a ieșit din bârlog. În opinia cabanierului Emil Părău, ursul se menține activ pentru că are asigurate toate condițiile de hrană și cazare.

Sorin Blada, *Copiii sunt așteptați la aniversarea ursului Baloo, în stațiunea Straja, www.agerpres.ro*

Bibliografie:

- *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română - clasele a V-a – a VIII-a, București, 2017.*
- Costache, Adrian, Săpoi, Camelia, Buzoianu, Corina, Turculeț, Angela, Hoitan Veronica, *Limba și literatura română. Manual pentru clasa a V-a*, București, Editura Sigma, 2017.
- Sâmișăian, Florentina, *O didactică a limbii și a literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*, București, Editura Art, 2014.
- <https://www.agerpres.ro/romania-colorata/2017/02/03/hunedoara-copiii-sunt-asteptati-la-aniversarea-ursului-baloo-in-statiunea-straja-16-15-45>.